

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара
Олег МАРЕНКОВ
« 12 » 10 2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Тернової Жанни Анатоліївни «Вербалізація концепту *успішна жінка* в українській прозі кінця ХХ – початку ХХІ ст.», представленої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

ВИТЯГ

з протоколу №1 міжкафедрального семінару факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара від 02 жовтня 2024 року

ГОЛОВА: д-р філол. наук, проф., завідувач каф. загального мовознавства та слов'янознавства **Н. В. Дьячок** (10.02.02 – російська мова).

СЕКРЕТАР: канд. філол. наук, доц., доц. каф. української мови ДНУ **Т. В. Шевченко** (10.02.01 – українська мова).

Присутні: д-р філол. наук, проф., проф. кафедри української мови, декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ **І. С. Попова** (10.02.01 – українська мова); д-р філол. наук, проф., завідувач каф. англійської мови для нефілологічних спеціальностей **О. В. Гурко** (10.02.01 – українська мова), д-р філол. наук, доц., завідувач кафедри романо-германської філології **І. С. Кіркоська** (10.02.05 – романські мови (французька)), д-р філол. наук, проф., завідувач каф. української мови **В. В. Корольова** (10.02.01 – українська мова), д-р філол. наук, доц., проф. каф. загального мовознавства та слов'янознавства **О. К. Куварова** (10.02.02 – російська мова), д-р філол. наук, проф., завідувач каф. порівняльної філології східних та англомовних країн **В. І. Ліпіна** (10.01.05 – література країн Західної Європи, Америки і Австралії), д-р філол. наук, проф., завідувач каф. перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців **О. І. Панченко** (10.02.02 – російська мова), д-р філол. наук, доц., проф. каф. української мови **Н. С. Голікова** (10.02.01 – українська мова).

Запрошені: здобувачка (поза аспірантурою) кафедри української мови **Ж.А. Тернова**.

Порядок денний: розгляд і обговорення дисертаційної роботи Тернової Жанни Анатоліївни на тему «Вербалізація концепту *успішна жінка* в українській прозі кінця ХХ – початку ХХІ ст.», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

Дисертацію виконано на кафедрі української мови факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (протокол № 5 від 18.11.2021). Підготовка здобувача третього рівня вищої освіти здійснюється за акредитованою

освітньо-науковою програмою «Філологія» зі спеціальності 035 Філологія (Сертифікат про акредитацію освітньої програми 8469, дійсний до 01.07.2029 р.).

Слухали: доповідь **Тернової Жанни Анатоліївни** на тему «**Вербалізація концепту успішна жінка в українській прозі кінця XX – початку XXI ст.**», подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

Усі документи подано в повному обсязі. Перевірку дисертаційної роботи на плагіат було здійснено комісією у складі: д-р філол. наук, професора, завідувачки кафедри загального мовознавства та слов'янознавства **Н. В. Дьячок**, канд. філол. наук, доцента, доцента кафедри української мови **Т. В. Шевченко**, д-ра філософії, доцента кафедри української мови **В. В. Самойленко**.

Під час перевірки дисертаційної роботи **Ж. А. Тернової** «**Вербалізація концепту успішна жінка в українській прозі кінця XX – початку XXI ст.**» на плагіат виявлено 7.91 % подібностей: одноосібні наукові праці здобувачки – 5.04%, термінологія – 1,23%, ілюстративний матеріал (худ. літ.) – 1%, збіги у списку використаних джерел – 0,15 % , інтернет-ресурси – 0,4%, випадкові збіги словосполучень – 1,14%. Вважаємо, що дисертаційна робота **Ж.А. Тернової** – самостійна праця, яку можна допускати до захисту.

Роботу було розглянуто трьома фаховими експертами – д-р філол. наук, проф. **Н. В. Дьячок**, д-р філол. наук, доц. **Н. С. Голікова**, д-р філол. наук, проф. **О. І. Панченко**. Робота виконана на 11 авторських аркушах, дисертація структурована, наявні анотація, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури, список джерел фактичного матеріалу та додатки.

Доповідь Ж.А. Тернової

Високошановні колеги! Дозвольте запропонувати вашій увазі дисертацію на тему «**Вербалізація концепту успішна жінка в українській прозі кінця XX – початку XXI ст.**».

Актуальність запропонованого дослідження зумовлена потребою дослідження мовної об'єктивності концепту **успішна жінка**, що сприяє розумінню мовної картини світу українського народу кінця XX – початку XXI ст. лексико-семантичного аналізу концепту **успішна жінка** в концептуальній структурі сучасної української мови на межі XX – XXI ст., а також відсутністю комплексних досліджень концепту **успішна жінка** в сучасних художніх творах українських письменників заданого періоду.

Мета розвідки полягає в описі структури концепту **успішна жінка**, унаочненні його мовної репрезентації та в описі лінгвоконцептуальних характеристик жіночого успіху як соціального явища.

Об'єктом дослідження постає концепт **успішна жінка** в українській прозі кінця XX – початку XXI ст.

Предмет дослідження – особливості лексико-семантичної експлікації та концептуалізації поняття «успішна жінка».

Джерельною базою дослідження є прозові твори таких українських письменників, як **В. Андрусів**, **Г. Вдовиченко**, **Ю. Винничук**, **Т. Винокурова-Садиченко**, **Д. Гуменна**, **Н. Гуменюк**, **Л. Дашвар**, **Л. Денисенко**, **Л. Дереш**, **Н. Доляк**, **О. Драчковська**, **О. Забужко**, **П. Загребельний**, **М. Іванцова**, **Н. Ігнатова**, **І. Карпа**, **Л. Когут**, **А. Кокотюха**, **С. Кононенко**, **А. Конотоп**, **В. Лис**, **Х. Лукашук**, **А. Любка**, **Т. Мальярчук**, **М. Медникова**, **Л. Овсянникова**, **С. Пиркало**, **Є. Положий**, **В. Рафєєнко**, **І. Роздобудько**, **П. Сняданко**, **О. Черногуз**, **П. Шевченко** та ін. (загальна кількість – 60 авторів, 82 твори), у яких актуалізовано лінгвокультурне поняття «успішна жінка».

Наукову новизну дисертаційної роботи визначає те, що в ній уперше подано системний опис концепту **успішна жінка** в сучасній українській мові; на основі лінгвокогнітивного та лінгвокультурного аналізу встановлено його лексико-семантичні, контекстуальні та когнітивні особливості.

У результаті дослідження ми **висновкуємо**:

1. Концепт **успішна жінка** визначено як складений, багаторівневий, наднаціональний концепт, наявний у концептосфері українського народу. В українськомовній картині світу зазначений концепт має поняттєву основу, складену з понять «успіх / успішність» та позитивне аксіологічне забарвлення. У структурному плані концепт **успішна жінка** охоплює поняття «успішна людина», та поняття «жінка», тобто складається із двох поняттєвих елементів. Одне з них, а саме поняття «жінка», повністю входить до семантичного обсягу концепту **успішна людина**, будучи його невід'ємною частиною. З позиції застосування теорії концептуальної інтеграції (блендинга) у ролі методологічного принципу концепт **успішна жінка** являє собою змішаний простір (вихідний простір або бленд), утворений з родового поняття «успіх» через посередництво вхідних просторів «успішна людина» та «жінка», що ввібрав у себе їхні концептуальні ознаки.

2. Вербалізацію концепту **успішна жінка** здійснено за принципом виокремлення тематичних рядів. Класифікація виокремлених елементів дала змогу виділити такі лексико-семантичні поля концепту **успішна жінка**: *індивідуальність особистості* (з тематичними рядами «риси характеру» та «фізична привабливість»), *родинні стосунки* (з тематичними рядами «сім'я» і «кохання»), *професія* (з тематичними рядами «суспільство», «кар'єра» та «матеріальне забезпечення»). ЛСП та їхні тематичні ряди досліджуваного концепту описано за такими критеріями: *іменникова дистрибуція, прикметникова ознака, активна процесуальність, пасивна процесуальність, суб'єктно-об'єктне відношення та засоби художньої виразності*.

3. Психоментальна інтерпретація образів успішної жінки має такі рівні: *семантичний*, що передбачає врахування семіотичного аспекту з відповідними складниками, *онтологічний* з оперттям на психолінгвістичний аспект з відповідними складниками та *концептуальний*, що охоплює власне когнітивний аспект з відповідними складниками.

4. Культурний концепт як багатовимірне ментально-вербальне утворення містить щонайменше три складники: поняттєвий, образний та тілесно-знаковий. Ядро концепту **успішна жінка** представлене іменем, що спирається на культурно значущі поняття. *Культурні домінанти* всередині концепту **успішна жінка** об'єктивно існують та мають динамічний характер. Зафіксовано, що в художніх текстах досліджуваного періоду наявні такі культурні домінанти щодо концепту успішна жінка, як *харизма, кар'єра, любов, популярність, гроші, врода, гламур*.

5. Модель концепту **успішна жінка** в українськомовній художній літературі кінця ХХ – початку ХХІ ст. є угрупованням одиниць, які базуються на семантичній категорії, що являє собою той семантичний інваріант, який об'єднує різні комбінаторні, лексико-синтаксичні засоби системи української мови та зумовлює їх взаємодію на основі спільності їхніх семантичних функцій. Модель концепту **успішна жінка** – це сукупність засобів номінації, об'єднаних спільністю елементарного змісту.

6. Виділено смислове ядро концепту **успішна жінка** зі смисловими компонентами «ідеальна жінка», «справжня жінка» та «ділова жінка / жінка, яка має досягнення, результати», а також субконцепти, що належать до кожного зі смислових компонентів. Семантичні компоненти «ідеальна жінка» та «справжня жінка» утворено з елементів лексико-семантичних полів *індивідуальність особистості* та *родинні стосунки*. Ці лексико-семантичні поля виформовують такі монообрази, що є самостійними субконцептами-складниками макроконцепту **успішна жінка**, як *дружина, мати, красуня, кохана, коханка, подруга*.

7. Семантичний компонент «ділова жінка / жінка, що має досягнення» утворено з елементів лексико-семантичного поля *професія*, яке є найпродуктивнішим щодо наявності цілісних «жіночих образів», які відповідають концепту **успішна жінка**. Воно містить субконцепт **бізнес-вумен**, навколоядерну зону, що представлена такими традиційними професіями, як *лікарка, секретарка, журналістка, модель, бібліотекарка*, а також периферійною зоною, що зреалізовано такими нетрадиційними професіями, як *нетворкінгши*,

зоозахисниця, активістка, ворожка. Усі розглянуті жіночі образи в межах смислового компоненту «ділова жінка / жінка, що має досягнення» можуть бути представлені єдиним концептом – **кар'єристка**.

ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ:

Д-р філол. наук., проф. О. В. Гурко – Ви зауважуєте, що в умовах сьогодення поняття «кар'єристка» вміщує лише позитивне значення без негативного відтінку. Зважаючи на те, що Ви співвідносите поняття «успішна жінка» й «кар'єристка», постає питання, чи є певна межа, яка їх різнить?

Ж. А. Тернова – ІСП «професія» є найпродуктивнішим щодо наявності цілісних «жіночих образів», які відповідають концепту **успішна жінка**. Воно містить субконцепт **бізнес-вумен**, навколоядерну зону, що представлена такими професіями, як *журналістка, лікарка, секретарка, бібліотекарка, модель* а також периферійною зоною, що зреалізовано такими нерозповсюдженими професіями, як *нетворкінгши, ворожка* та соціальними ролями *зоозахисниця, активістка, студентка*. Усі розглянуті жіночі образи у межах смислового компоненту «ділова жінка / жінка, що має досягнення» можуть бути представлені єдиним концептом – **кар'єристка**. Різниця між цими двома поняттями у тому, що концепт **успішна жінка** може утворювати цілісні жіночі образи у різних сферах її діяльності, а **кар'єристка** – суто у професійному плані.

Д-р філол. наук, доц. О. К. Куварова – У розділі II дисертації Ви послуговуєтеся терміном «тематичний ряд», коли пишете про тематичні ради «суспільство», «кохання», «сім'я» і так далі. Чому Ви віддали перевагу цьому терміну й не використовуєте термін «лексико-тематична група», чи Ви вкладаєте різний зміст у ці поняття? Якщо так, то яка відмінність? Якщо ні чому Ви віддали перевагу саме цьому терміну?

Ж. А. Тернова – Одним із завдань нашого дослідження була інтеграція семантичного та когнітивного підходів до вивчення концепту **успішна жінка**. Відтак, спираючися на це, у межах розділу II нами була використана методологія лексико-семантичного поля мовного матеріалу, що була запропонована Й. Тріром, В. Порцигом і С. Семчинським, які під семантичним полем тлумачили саме тематичний ряд, утворюваний сукупністю лексичних одиниць, пов'язаних не лише за значенням, а й асоціативно. Таким чином, ми зреалізували один з аспектів розробленої Й. Тріром теорії поля, а саме – мовні поля.

Д-р філол. наук., проф. В. В. Корольова – Досліджуючи культурну домінанту «краса», Ви стверджуєте, що «тема краси не потребує багато доказів, вона зведена до абсолютного успіху, позбавленого будь-якої транзитивності, оскільки варто лише сказати «гарна», як вже неважливе інше. Риторика краси – це «вербалізація природної уродженої жіночої успішності, позбавленої небажаних елементів» (с. 178). У цьому разі постає питання: чи може невродлива (за суб'єктивними критеріями) жінка бути успішною? Чи простежено в аналізованих художніх творах стереотипні уявлення й оцінки жінки як особи, яка, передусім, має відповідати певним стандартам краси? Чи відбито в мові художнього дискурсу приклади гендерної асиметрії? Чи впливає це на конструювання концептосфери **успішна жінка**?

Ж. А. Тернова – Досліджуваний матеріал свідчить про те, що позбавленість краси не є водночас синонімічною відсутності успіху. Але так само він свідчить і про те, що краса української жінки є невід'ємним архетипним елементом успішності «за замовчуванням», адже нами не було виявлено жодного прикладу, де б успішна жінка була описана як негарна. Щодо стереотипних уявлень – у досліджених фрагментах текстів так звані стереотипи краси зазнали суттєвих змін. Цей портрет відрізняється від усталеного архетипного образу «чорнобрової та кароокої брюнетки» і являє собою європеїзований образ сучасної українки на межі ХХ–ХХІ ст. Усе це, безперечно, впливає на логічну, семантичну та мовну картину концепту **успішна жінка**.

Д-р філол. наук, проф. Н. В. Дьячок – Які вербальні репрезентанти концепту є, на вашу думку, його номінантами?

Ж. А. Тернова – Номінантами концепту вважаємо угруповання усіх ймовірних форм, що вербалізують концепт у мові. Номінативне поле має комплексний характер, охоплюючи всі традиційні угруповання лексики, що належать до різних частин мови – лексико-семантичні поля, лексико-фразеологічні поля, синонімічні ряди, асоціативні поля.

Д-р філол. наук., проф. В. І. Ліпіна – Коли, на вашу думку, у часовому просторі започатковано формування досліджуваного концепту, які чинники спричинили його появу?

Ж. А. Тернова – Поняття успішної жінки як елемент картини світу починає формуватися наприкінці ХХ ст. у зв'язку з суспільно-історичними чинниками, такими як перехід від індустріального суспільства в постіндустріальне, культурний перехід з модерну в постмодерн, у зв'язку зі зсувом рольових позицій чоловіків і жінок, і відповідно соціального статусу. У цей період відбувається перехід від патріархального суспільства до ліберального, а відтак концепт **успішна жінка** починає виформовуватися в поняттєвій площині на теренах східної та центральної Європи.

Д-р філол. наук, проф. О. І. Панченко – чи вважає дисертантка спорт одним із чинників, що визначають успішність жінки?

Ж. А. Тернова – Безумовно, спорт є однією із найхарактерніших сфер, за якими можна було б виокремити жінку-спортсменку як один з образів успішної жінки. Проте досліджуваний нами матеріал хоча і засвідчує поодинокі описи героїнь (тренерка бальних танців, чемпіонка міста з плавання), проте цих прикладів недостатньо, щоб виділити окремо образ жінки-спортсменки на матеріалі нашого дослідження.

ВИСТУП НАУКОВОГО КЕРІВНИКА:

І. С. Попова, доктор філологічних наук, професор, декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Як науковий керівник, я позитивно оцінюю дисертацію Ж. А. Тернової. Вважаю, що концепт **успішна жінка** на сторінках обговорюваної дисертаційної роботи відбувся, описана його структура, унаочнена мовна репрезентація, подана інформація про концептуальні характеристики жіночого успіху як соціального явища. Робота виконана на широкій джерельній базі – 60 авторів, 82 твори, у яких актуалізовано лінгвокультурне поняття **успішна жінка**. Авторка дисертації володіє сучасними методами та прийомами лінгвістичних досліджень, вдало застосувала їх щодо свого матеріалу, що дало їй змогу довести основну тезу про те, що концепт **успішна жінка** наявний у концептосфері українського народу. На сьогодні у роботі Ж.А. Тернової зроблена спроба системно його описати.

Безперечно, дисертантка має зважити на ті зауваження, які, природно, будуть сьогодні під час обговорення і ми будемо широко вдячні за ті зауваження й побажання, які Ви, шановні колеги, висловіте під час обговорення дисертації.

Дисертація є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке відповідає вимогам відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», а також відповідає вимогам, передбаченим «Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Рекомендую дисертацію Ж.А. Тернової до захисту на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

ВИСНОВКИ ФАХІВЦІВ-ЕКСПЕРТІВ:

Д-р філол. наук, проф., завідувач кафедри загального мовознавства та слов'янознавства Н. В. Дьячок – Уявлення про жінку, успішність та щастя людини не вперше постають об'єктом наукових, зокрема лінгвістичних, прикладних когнітивних досліджень. Ключовими тут, на нашу думку, постали праці зарубіжних і українських науковців, зокрема таких, як-от: George Lakoff. *Women, Fire and Dangerous Things. What Categories Reveal about the Mind.* University of Chicago Press, 1987; Сукаленко Т. М. *Метафоричне вираження концепту ЖІНКА в українській мові* : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2009.

Утім, актуальність і новизна теми, що розкрито у праці, очевидні: саме на цьому етапі розвитку суспільства постає низка питань до соціального статусу жінки, до її значущості не лише в колі вирішення домашніх проблем та побутового супроводу. Безперечно, формування уявлень про успішну жінку почало відбуватися не зараз, та саме на межі століть людство виявилось здатним усвідомити ціннісні орієнтири успішної жінки. Вчасним рішенням було звернутися саме до аналізу такого концепту, який фактично «виріс», став самостійною культурною одиницею. Відчуті вчасність звернення до проблематики, помітити умови появи концепту, його стрімкого розвитку і втілення в різних концептах – величезна заслуга наукового керівника та авторки дисертації.

Роботу чітко структуровано. З-поміж переваг, окрім змістовності, новизни рішень, чіткості викладення, потрібно окремо зазначити докладне оформлення додатків, наочність схем. Усе це сприяє якнайкращому розумінню теоретичного й ілюстративного матеріалу, поданого в дисертації.

Дисертаційна праця викликає зацікавленість, постаючи зразком дослідження не лише з теоретичної, а й з прикладної лінгвістики, поповнюючи арсенал досліджень з когнітології, стилістики, літературознавства, дискурсології, теорії мовленнєвих актів. Вона виконана на належному науковому рівні, є оригінальною (відсоток оригінальності – понад 90), відповідає всім вимогам щодо оформлення таких праць. Зазначене є підставою рекомендувати дисертацію Терновій Жанни Анатоліївни «Вербалізація концепту *успішна жінка* в українській прозі кінця ХХ – початку ХХІ ст.» до захисту у разовій раді зі спеціальності 035 Філологія.

Д-р філол. наук, доц., проф. кафедри української мови Н.С. Голікова – Дисертаційна робота Ж. А. Терновій виконана в межах когнітивної лінгвістики та концептології, тих наук, що в сучасній лінгвоукраїністиці перебувають на стадії формування. Подана дисертація – це комплексне дослідження концепту **успішна жінка**, який зафіксований численними мовно-виразовими засобами в низці прозових художніх творів українських письменників кінця ХХ – початку ХХІ ст.

За структурою і формою, а також за змістом усіх підрозділів рецензована праця відповідає всім вимогам, які зафіксовані в документах Міністерства освіти і науки України щодо оформлення дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

У своїй роботі Ж.А. Тернова цілком зреалізувала поставлену мету, успішно впоралася із визначеними завданнями, спираючись на відомі здобутки вітчизняних і закордонних фахівців у галузі когнітивної лінгвістики, що висвітлені й прокоментовані у 1-му розділі дослідження. Зусібич проаналізувала структуру концепту *успішна жінка* у 2-му та 3-му розділах своєї роботи і деталізувала ті мовні особливості, ті конкретні лінгвальні репрезентанти, які сприяють цілісному сприйняттю образу жінки загалом в українській літературі визначеного періоду.

Зміст роботи чітко відбиває основні позиції авторки щодо вирішення поставлених проблем і засвідчує її зрілий продуманий підхід до того, як описати й комплексно проаналізувати образ успішної жінки у багатьох художніх творах.

Якщо мовний концепт розвивається і певне концептуалізоване явище чи образ може бути доповнене, особливо в сучасному світі, так само маємо спиратися на історію й сьогодення української культури, розглядаючи саме з лінгвокультурологічного погляду відповідні концепти, то художні концепти, так би мовити, закриті самим твором, його текстом і ми маємо розшифровувати виявлені факти, і це дуже добре простежується в дослідженні.

Загалом, позитивно оцінюючи дисертацію, підтримую пропозицію рекомендувати дисертаційну роботу Ж.А. Тернової до захисту на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

Д-р філол. наук, проф., завідувач кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців О. І. Панченко – Подану дисертаційну працю Ж. А. Тернової присвячено в загальному плані дослідженню феномену вербалізації концепту. Це поняття є міждисциплінарним, об'єктивно і суб'єктивно важливим в наш час. Незважаючи на тривалий період дослідження, проблематика концептології залишається актуальною та активно розроблюваною галуззю знання. Зацікавленість суспільства у суті концепту, можливості його розуміння для досягнення успіху, а отже, у художньому відбитті його особливостей свідчить про актуальність дисертаційного дослідження Ж. А. Тернової

Наукові положення дисертації свідчать про глибину та достатній ступінь верифікації дослідження. Для всебічного вивчення предмета та об'єкта Ж. А. Тернова органічно поєднує у своїй науковій концепції доробки з загальнолінгвістичних положень про мову як цілісну систему, з лінгвістичної семантики, когнітивної лінгвістики, застосовує вірогідні методи, спрямовані на вивчення мовних фактів.

Ж. А. Тернова поставила за мету роботи надати опис структури концепту **успішна жінка**, унаочненні його мовної репрезентації та в описі лінгвоконцептуальних характеристик жіночого успіху як соціального явища, і успішно досягла цієї мети.

Для написання повноцінного оригінального дослідження дисертантка сформувала сучасну теоретико-методологічну базу, куди залучила релевантні праці українських та зарубіжних учених з проблем лінгвокогнітивістики та лінгвокультурології.

Наукова новизна дисертації полягає в тому, що в ній уперше зібрано структурно, прагматично і семантично різноманітні маркери успішної жінки як художнього персонажа та представлено їх як мовну систему, організовану синтагматично-парадигматичними.

Структура роботи не викликає заперечень, вона логічно підпорядковується поставленій меті: композиція розділів повністю відповідає послідовності конкретних завдань, що вирішуються.

Звертаємо увагу на велику фактографічну базу рецензованого дослідження – понад 470 контекстних добірок з 82 творів 60 авторів. У тексті дисертації не зафіксовано порушень академічної доброчесності.

Основні положення та результати дослідження Ж. А. Тернової пройшли надійну апробацію на 9 наукових конференціях різного рівня (міжнародних, всеукраїнських тощо). Теоретичні й практичні результати дослідження дисертантка виклала у 8 публікаціях: з них 4 статті у наукових фахових виданнях України; 1 публікацію вміщено в періодичному науковому виданні держави, яка входить до ОЕСР та СС, 3 наукових розвідки – у журналах, індексованих в базі Index Copernicus.

Отримані результати можна використати у викладанні значної кількості обов'язкових та вибіркових наукових дисциплін, серед яких слід назвати соціолінгвістику, лексикологію, вступ до мовознавства та загальне мовознавство тощо, а також певні літературознавчі дисципліни.

Отримані факти сприятимуть якісному написанню монографій, наукових статей, дисертаційних та кваліфікаційних робіт.

Аналіз змісту анотації та основних положень тексту дисертаційного дослідження Ж. А. Тернової засвідчив їх повну ідентичність, тобто зміст анотації відтворює основні ідеї тексту дисертації, не містить інформації, відсутньої в ній.

Відтак можна стверджувати, що авторка рецензованої дисертації продемонструвала глибоке й усебічне знання об'єкта дослідження, належний рівень володіння сучасними процедурами аналізу мовного матеріалу, поняттєвим і термінологічним апаратом.

Усе це дає підстави для загального висновку про те, що її дисертація є завершеним самостійним дослідженням актуальної проблеми сучасного мовознавства, яке відповідає вимогам пунктів 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінета Міністрів України № 431 від 21.03.2022 р.), а її авторка заслуговує надання ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

В ОБГОВОРЕННІ БРАЛИ УЧАСТЬ:

Д-р філол. наук, професор, проф. каф. загального мовознавства та слов'янознавства О. К. Куварова – Дисертація дуже добре структурована, логічно побудована, чітко визначені мета й завдання. Послідовно ці завдання вирішуються, що відображено у роботі. Наукове дослідження виконане на досить різноманітному мовному матеріалі, має добре теоретичне підґрунтя, тому загальне враження від роботи цілком позитивне.

Якщо Ви дозволите, я скажу про деякі зауваження і недоліки, які є в роботі.

У дисертації, як це і повинно бути згідно з вимогами до таких робіт, є підрозділ, присвячений методам, методології дослідження. Він виписаний, але не розрізняються поняття «метод», «методика», «процедура».

На стор. 139 є рис. 2.3 «Кількісний склад жіночих образів концепту **успішна жінка**». Мені здається, що назва «кількісний склад жіночих образів» є дещо невдалою.

Таке ще зауваження: переглянувши список джерел фактичного матеріалу, я помітила, що у ньому є роман Ольги Токарчук «Бігуни», який написаний польською мовою. На мою думку, некоректно вивчати концепт на іншомовному матеріалі.

Зауваження абсолютно не знижують загального позитивного враження від роботи. Вважаю, що робота, безперечно, має наукову новизну, теоретичне і практичне значення. Вона вже добре вичитана, оформлена. Вважаю, що дисертація Ж. А. Тернової може бути рекомендована до подання до спеціалізованої вченої ради на захист.

Д-р філол. наук, проф., завідувач кафедри української мови В. В. Корольова – На сьогодні проблемним залишається питання співвідношення концепту та його наповнення і в цьому разі доволі актуальним є аналіз концепту **успішна жінка**, який запропонувала Ж. А. Тернова у своїй дисертації. Актуальним водночас є і сам концепт **успішна жінка**, дослідження якого дає змогу лінгвістичного окреслення цього поняття, що постає доволі значуще в межах сучасної гендерології. У дисертації подано системний опис концепту в сучасній українській мові на основі лінгвокогнітивного й лінгвокультурного аналізу, встановлено його особливості і, безумовно, роботу я оцінюю дуже високо, утім маю визначити певні аспекти, які привертають увагу для подальшого обговорення.

Серед основних термінів когнітивної лінгвістики дисертантка використовує, зокрема, термінолексеми «когнітивна картина світу» і «концептуальна картина світу» (с. 47, 49). Як корелюють ці терміни з поняттями «картина світу художнього твору», «індивідуально-авторська картина світу», які авторка використовує також у своєму дослідженні?

У підрозділі 1.2.4. «Способи експлікації концепту успішна жінка в сучасній українській прозі» дослідниця акцентує увагу на важливій ролі лексичних засобів і засобів художньої виразності в актуалізації компонентів образу успішної жінки, морфологічних ознаках оцінної лексики, дотичної до аналізованого концепту. Утім, незрозумілим

залишається питання щодо наявності особливостей експлікації саме концепту **успішна жінка** в художніх текстах.

Водночас наведені міркування в жодному разі не ставлять під сумнів наукову компетенцію дослідження, не позначаються на його значущості (як теоретичній, так і практичній) і не впливають на загальне позитивне враження від роботи. Тому я підтримую колег і рекомендую роботу Ж.А. Тернової для захисту у спеціалізованій вченій раді.

Д-р філол. наук, проф., завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей О. В. Гурко – Високо оцінюючи роботу Ж.А.Тернової, маємо зазначити певні аспекти, що привертають увагу для подальшого обговорення.

У підрозділі 1.1 Ви трактуєте успіх як соціокультурну форму, яка позитивному результату діяльності особистості надає чинника самореалізації, що забезпечує її становлення і розвиток (с. 30). Проте структуру концепту **успішна жінка** вбачаєте у вивченні на первинному онтологічному рівні в аспекті побудови причинно-наслідкових зв'язків та їхнього впливу через індивідуума в мові, експортуючи власну логіко-філософську модель. У зв'язку з зазначеним, не зовсім зрозумілою постає кореляція *успіху і визнання* у межах досліджуваного концепту.

На с. 65, рис. 1.5, у Вас підрозділ про внутрішню структуру поняття «успішна людина» в лексикографічних джерелах. Ви змоделивали мовну структуру поняття «успішна жінка». Утім, якщо ви оперуєте такою назвою, то варто було б окреслити реалізацію зазначеного концепту на всіх мовних рівнях.

Далі у підрозділі «Лексико семантичне поле як сфера реалізації концепту **успішна жінка** в українськомовній художній літературі кінця ХХ – початку ХХІ ст.» (на с. 91) Ви подаєте структуру мовної об'єктивації концепту **успішна жінка** в українськомовній художній прозі кінця ХХ – початку ХХІ ст., репрезентуючи три лексико семантичних поля аналізованого концепту, зокрема, «індивідуальність особистості», «родинні стосунки», «професія» з виокремленням 7-ми тематичних рядів зі смисловими компонентами. Саме тому вважаємо за потрібне уточнити, чи всі зазначені вами складники мають бути, щоб жінку вважали успішною.

У підрозділі 3.2 «Культурні домінанти в описах жіночих образів» на с. 155 Ви встановлюєте специфіку розуміння концепту та виокремлюєте культурні домінанти, що превалюють у свідомості українського народу, спираючись на аксіологічне первинне та вторинне усвідомлення. Далі говорите про формування основних критеріїв вимірювання поняття успішності саме в межах жіночого успіху. Утім, не є цілком зрозумілим вибір цих домінант, саме тому хотілося б докладніше дізнатися, за яким критерієм обрано основні культурні домінанти концепту **успішна жінка** в українській етносвідомості.

У підрозділі 3.4 «Лінгвоментальна інтерпретація жіночих образів смислового компоненту *жінка, яка має досягнення*» Ви виокремлюєте субконцепт **бізнес-вумен**, в якому основними образами є бізнес-леді, роздрібна торгівка та заробітчанка, які також є успішними і перебувають в навіолоядерній зоні. Утім, успішність, наприклад, заробітчанки, цитую «характеризується наявністю окремих здобутків на тлі особистого незадоволення власною долею». У такому разі нечітко окреслена межа між *успішністю* і *псевдоуспішністю*.

Ураховуючи зазначене, вважаємо, що дисертаційну роботу Ж. А. Тернової можна рекомендувати до захисту у спеціалізованій вченій раді.

Д-р філол. наук, проф., завідувач каф. порівняльної філології східних та англомовних країн В. І. Ліпіна – Я вважаю, що це готова робота, ретельно виважена, композиційно структурована, має соціокультурологічний контекст. Проте у ній не піднята проблема початку ХХ ст. – жіночий фемінізм, який на Заході був дуже важливим для розуміння жінки в суспільстві. Тема набуває особливого значення, коли ми знаходимося з

розумінні сучасних дискурсивних процесів, історико-соціальних процесів як у світі, так і в українському суспільстві зокрема.

Також цікаво було б знати, чи цей концепт з'явився лише наприкінці ХХ ст., чи раніше, чи було підґрунтя для цього. На мою думку, доречно було б згадати (не аналізувати), що ця проблема, скажімо, у літературознавчому аспекті, уже вивчалася, щоб простежити, як формувалося поняття жіночої успішності.

Вважаю, що дисертаційна робота Ж. А. Тернової готова і її можна рекомендувати до захисту на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

Д-р філол. наук, доц., завідувач кафедри романо-германської філології І. С. Кіркоська – Вважаю, що це дослідження є вельми актуальним, тому що концептосфера української мови лише формується. Вона перебуває в динамічному стані і, безперечно, робота є певним внеском у формування цієї концептосфери та її експлікації. У своїй науковій розвідці здобувачка цілком зреалізувала поставлену мету й успішно впоралася із визначеними завданнями. До пріоритетів представленої роботи відносимо також те, що аналізуючи відмінні, часом суперечливі підходи до витлумачення різних аспектів досліджуваних понять та їх складників Ж. А. Тернова аргументовано пояснює той із них, що є теоретичним підґрунтям пропонованої праці.

З огляду на усе зазначене вважаю, що дисертаційну роботу Ж.А. Тернової можна рекомендувати до захисту в спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

Д-р філол. наук, проф., завідувач каф. перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців О. І. Панченко – Дисертація, безумовно, є дуже цікавою, спрямована на розв'язання важливих теоретичних та прикладних задач, але не позбавлена деяких недоліків та похибок. Серед недоліків вважаємо за доцільне відзначити таке.

На наш погляд, положення, що виноситься на захист, *Модель концепту успішна жінка в українськомовній художній літературі кінця ХХ – початку ХХІ ст. є угрупованням одиниць, які базовані на певній семантичній категорії, що являє собою семантичний інваріант, який об'єднує різні комбінаторні, лексико-синтаксичні засоби системи української мови та зумовлює їхню взаємодію на основі спільності семантичних функцій* є доволі узагальненим і може бути уналежнено до будь-якого концепту.

У списку джерел фактичного матеріалу надано 86 позицій, що не збігається з цифрою, зазначеною у вступі.

Слід зазначити, що ці недоліки не впливають ані на актуальність та значущість отриманих у роботі результатів, ані на зрозумілість пояснень та достовірність висновків. Дисертаційна праця Ж. А. Тернової є оригінальним, самостійним, завершеним дослідженням, виконаним на належному науковому й теоретичному рівні, має теоретичне й практичне значення, відповідає вимогам МОН України про присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань, що дає підстави рекомендувати її до захисту в спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

ВИСНОВОК

Актуальність теми. Актуальність дослідження зумовлена, з одного боку, загальним антропоцентричним спрямуванням сучасної лінгвістичної науки, у центрі уваги якої перебувають людина, соціум, концептуальна та мовна картини світу, а з іншого – потребою у вивченні концептуальної структури сучасної української мови на межі ХХ – ХХІ ст., яка дає змогу простежити, як змінюється мова разом з культурно-історичними подіями в українському суспільстві. Окрім того, динамічна рухома функція самої жінки в українському суспільстві, перетворення природи жіночого успіху та його роль у громадському житті українського суспільства потребує окремої уваги лінгвістів у плані вивчення мовної

об'єктивації власне концепту **успішна жінка**, що сприяє розумінню мовної картини світу українського народу кінця ХХ – початку ХХІ ст. Саме тому дослідження концепту здійснено на матеріалі творів українських письменників заданого періоду.

Затвердження теми та плану дисертаційної роботи. Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (протокол № 5 від 18.11.2021).

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано в межах комплексної наукової теми кафедри української мови Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара «Когнітивні й дискурсивні аспекти лінгвістичних досліджень» (номер державної реєстрації 0122U001280).

Особистий внесок здобувача. Дисертація Тернової Жанни Анатоліївни «Вербалізація концепту *успішна жінка* в українській прозі кінця ХХ – початку ХХІ ст.» – самостійна, завершена ґрунтовна наукова робота, у якій викладено напрацювання авторки, що дозволили розв'язати поставлені завдання. Дослідження містить теоретичні та методологічні положення і висновки, сформульовані дисертанткою особисто. Наведені в дисертації ідеї, положення та тези інших авторів містять відповідні посилання й використані лише для підтвердження ідей здобувачки. Наукові праці написано й опубліковано одноосібно.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень і рекомендацій. Дисертація апелює до широкого теоретико-методологічного підґрунтя, зокрема враховано дослідження концептуальної та мовної картин світу, підходи та методи дослідження концептів.

Об'єктом дослідження постає концепт **успішна жінка** в українській прозі кінця ХХ – початку ХХІ ст. як складений, багаторівневий, наднаціональний концепт, що наявний у концептосфері українського народу. Описано лексико-семантичні поля, що унаочнюють певні сфери діяльності та життя успішної жінки й репрезентують зазначений концепт. Отже, сформульовані в дисертації наукові положення умотивовані й не викликають сумнівів.

Наукова новизна одержаних результатів дисертації полягає у тому, що в ній уперше подано системний опис концепту **успішна жінка** в сучасній українській мові; на основі лінгвокогнітивного та лінгвокультурного аналізу встановлено його лексико-семантичні, контекстуальні та когнітивні особливості.

Практичне значення результатів дослідження полягає в подальшому використанні результатів дослідження під час розроблення спеціальних курсів і семінарів з лінгвістики художнього тексту, дискурсології, лінгвопрагматики та когнітивної лінгвістики. Теоретичні положення стануть у пригоді в навчальних студіях не лише філологічного спрямування, а й етнопсихологічного, фольклорного тощо.

Публікації. Результати дослідження викладено в 19 наукових публікаціях, із яких 4 – у наукових фахових виданнях України, 1 публікацію вміщено в періодичному науковому виданні держави, яка входить до ОЕСР та ЄС, 3 – в інших періодичних наукових виданнях, 11 – тез доповідей.

*Список публікацій здобувачки,
у яких опубліковані основні наукові результати дисертації*

Статті в наукових фахових виданнях України

Тернова Ж. А. Харизма як культурна домінанта успішності в описах жіночих образів української літератури кінця ХХ – початку ХХІ ст. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського Серія: Філологія. Журналістика*. Т. 34 (73). № 2. 2023. Ч. 1. С.36–40. URL: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.2.1/07>

Тернова Ж. А. Сучасні підходи до інтерпретації жіночих образів в аспекті їх комплексного аналізу. *Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки»*. Луцьк. Вип. 4, 2022. С. 9–15. URL: <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2022.4.2>

Тернова Ж. А. Лінгвоментальна інтерпретація жіночого образу «успішна жінка» на матеріалі лексико-семантичного поля «професія» в українській прозі кінця XX початку XXI ст. *Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки»*. Луцьк. Вип. 1, 2022. С. 87–94. URL: <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2022.1.13>

Тернова Ж. А. Вербалізація лексико-семантичного поля «індивідуальність особистості» концепту *успішна жінка* (на матеріалі українськомовної художньої прози кінця XX – початку XXI ст.). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. Одеса, 2021. Вип. 47. Т. 2. С. 135–140. URL: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.47-2.31>

Публікація в періодичному науковому виданні іншої держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу

Ternova Zh. Dominantes linguistiques et culturelles en tant qu'éléments du concept «femme réussie». *Scientific Journal of Polonia University. Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej. Częstochowa*, 2023. 58 (2023). № 3. С. 208–214. URL: <https://doi.org/10.23856/5829>

Статті в інших періодичних наукових виданнях

Ternova Zh. Language objectivization of the adjectival phrase of concept «successful woman» in Ukrainian prose of the end of the XX – beginning of the XXI centuries *Ukrainian sense: scientific collection / edited by I. Popova. Dnipro: Lira. 2020. P.112–122. URL: https://doi.org/10.15421/462013*

Тернова Ж. А. Вербалізація лексико-семантичного поля «професія» концепту *успішна жінка* (на матеріалі українськомовної художньої прози кінця XX – початку XXI ст.). *Ukrainian sense / Український смисл: науковий збірник / ред. І. С. Попова. Дніпро: Ліра, 2021. Вип. 2. С.165–176. URL: https://doi.org/10.15421/462129*

Тернова Ж. А. Типологія жіночих образів у соціальній сфері (на матеріалі українськомовної художньої прози кінця XX – початку XXI ст.). *Ukrainian sense / Український смисл: науковий збірник / ред. І. С. Попова. Дніпро: Ліра, 2022. Вип. 2. С.92–98. URL: https://doi.org/10.15421/462220*

Наукові праці, які засвідчують апробацію результатів дисертації

Ternova Zh. Representation of traditional «women's professions» in contemporary ukrainian prose of the end of the XX – beginning of the XXI centuries. *Development vectors of philological sciences in the modern context: International scientific conference (April 3–4, 2024)*. Wloclawek, Republic of Poland, Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. P. 11–14. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-431-3-2>

Тернова Ж. А. Поняття «успішна жінка» в концептуальній та українськомовній картині світу. *Філологічні науки: зб. наук. пр. студентів та викладачів факультету / Упорядник О. І. Панченко. Дніпро: Акцент ПП, 2020. Ч. 1. С. 366–368.*

Тернова Ж. А. Концепт *успішна жінка* як лінгвістичне поняття. *Актуальні питання філологічних наук: наукові дискусії. Міжнародна науково-практична конференція (24-25 вересня 2021 р.)*. Одеса: Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2021. С. 17–21.

Тернова Ж. А. Комунікативна значущість концепту *успішна жінка* в концептуальній та українськомовній картині світу. *International scientific conference «Current trends of philological studies in the challenging reality»: conference proceedings (July 29-30, 2022. Riga, the Republic of Latvia)*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2022. P. 45–49. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-9>

Тернова Ж. А. Лінгвоментальна інтерпретація жіночих образів лексико-семантичного поля «професія» в українськомовній літературі кінця ХХ – початку ХХІ ст. *Аргументи сучасної філології. Образ жінки: «жіноче», «феміністське», «фемінне». Матеріали Міжнародної наукової конференції (7-8 квітня 2022 р.)*. Харків. ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2022. С. 293–298.

Тернова Ж. А. Роль художнього тексту в дослідженні концепту «успішна жінка». *Філологічні науки: зб. наук. пр. студентів та викладачів факультету / Упорядник О. І. Панченко. Дніпро: Акцент, 2022. Ч. 2. С. 275–277.*

Тернова Ж. А. Екстенціонально-інтенціональні відношення у структурі концепту *успішна жінка*. *Гуманітарний і інноваційний ракурс професійної майстерності: пошуки молодих вчених: ІХ Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих учених (15 грудня 2023 року)*. м. Одеса. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 226–228. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-357-9-64>

Тернова Ж. А. Морфологічні засоби експлікації концепту *успішна жінка* в сучасній українській прозі. *Лексико-граматичні інновації в сучасних слов'янських мовах: ХІ Міжнародна наукова конференція (м. Дніпро, ДНУ ім. О. Гончара, 20-21 квітня 2023 р.)*. Дніпро: Ліра, 2023. С. 160–162.

Тернова Ж. А. Застосування елементів логіко-семантичного аналізу до інтерпретації явищ «картини світу». *Тези доповідей ХХІІ наукової конференції «Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація»*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. С. 127–128.

Тернова Ж. А. Образ жінки-воїна в сучасній українській літературі. Література, опалена війною: (кон)тексти, їхня рецепція та інтерпретація. *Мат. VIII Всеукр. наук. конф., присвяченої 105 річниці від дня народження Олесь Гончара (12 квітня 2023 року, м. Дніпро) / Ред. кол. Н.П. Олійник (голова)*. Київ: ВЦ «Просвіта», 2023. Вип.1. С. 164–167.

Тернова Ж. А. Художнє втілення образу жінки-ворожки в українській прозі ХХІ ст. *Філологічні науки: зб. наук. пр. студентів та викладачів факультету / Упорядник О. І. Панченко. Дніпро: Ліра, 2023. С. 423–424.*

На підставі заслуховування та обговорення доповіді Тернової Жанни Анатоліївни про основні положення дисертаційної роботи, питань та відповідей на них

УХВАЛИЛИ:

1. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, наукової та практичної цінності отриманих результатів дисертація Тернової Жанни Анатоліївни на тему «Вербалізація концепту *успішна жінка* в українській прозі кінця ХХ – початку ХХІ ст.», подана на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44).

2. Рекомендувати дисертацію Тернової Жанни Анатоліївни на тему «Вербалізація концепту *успішна жінка* в українській прозі кінця ХХ – початку ХХІ ст.» до захисту в спеціалізованій вченій раді для разового захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

3. Рекомендувати вченій раді університету розглянути питання про створення спеціалізованої вченої ради для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія Тернової Жанни Анатоліївни у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Місце основної роботи, підпорядкування, посада	Науковий ступінь, шифр, назва спеціально-сті, за якою захищена дисертація, рік присудження	Вчене звання (за спеціальністю, кафедрою), рік присвоєння	Наукові публікації, опубліковані за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача
1.	Голікова Наталія Сергіївна (голова)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, професор кафедри української мови	доктор філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, 2019. Україна	доцент кафедри української мови, 1997. Україна	<p>1. Голікова Н. С. Мислеобраз «місто» в художньо-персонажному дискурсі Валеряна Підмогильного. <i>Культура слова</i>. Випуск 94. Київ: ВД Дмитра Бураго, 2021. С. 46–56. DOI: https://doi.org/10.37919/0201-419X-2021.94.4 URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/187961 (фахове видання категорії Б).</p> <p>2. Голікова Н. С. Концептуалізація локального простору Києва в мові художньої прози ХХ століття. <i>Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»: науковий журнал</i>. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. Вип. 17(85). С. 267–270. DOI: https://doi.org/10.25264/2519-2558-2023-17(85)-267-270 URL: https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3856 (фахове видання категорії Б).</p> <p>3. Голікова Н. С. Мислеобраз «жінка» в інтерсеміотичному просторі художнього дискурсу П. Загребельного. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Збірник наукових праць. Випуск 61</i>. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 45–48. DOI: https://doi.org/10.32782/2409-1154.2023.61.11 URL: https://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v61/11.pdf (фахове видання категорії Б).</p> <p>4. Голікова Н. С. Концепти «добро» – «зло» в мовній картині світу Павла Загребельного. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Збірник наукових праць. Випуск 66</i>. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 45–48. DOI: https://doi.org/10.32782/2409-1154.2024.66.7 URL: </p>

					philology.mgu.od.ua/archive/v66/9.pdf (фахове видання категорії Б).
2.	Гурко Олена Василівна (рецензент)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, завідувачка кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей	доктор філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, 2018 р., Україна	професор кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей, 2021 р., Україна	<p>1. Olena Hurko, Valeria Koroliova, Iryna Kollieva, Tetiana Kuptsova. The concept of “China” in the Ukrainian linguistic consciousness: structural organization and peculiarities of modern comprehension. [Концепт «Китай» в українській мовній свідомості: структурна організація та особливості сучасного осмислення.] AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 11/01-XV. 2021. Pp. 83-91. URL: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110117/papers/A_17.pdf https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000640541900016 (Web of Science).</p> <p>2. Hurko O. Compiled name as a type of nomination graphic design terminology vocabulary [Складена назва як вид номінації термінологічної лексики графічного дизайну] Journal of Language and Linguistic Studies, 2021, 17, pp. 1253–1263 URL: https://www.jlls.org/index.php/jlls/article/view/2596 (SCOPUS) https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219316365</p> <p>3. Гурко О. В., Новікова О. В. Вербалізація концепту SUCCESS на матеріалі ділового дискурсу. <i>Вісник науки та освіти</i>. Вип. 4 (22). 2024. С. 118-130. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4(22)-118-130 URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/11134/11193 (фахове видання категорії Б).</p>
3.	Корольова Валерія Володимирівна (рецензент)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, завідувач кафедри української мови	доктор наук, 10.02.01 Українська мова	Професор кафедри української мови, 2022 р., Україна	<p>1. Корольова В., Попова І. Деструкція комунікативної прагматики в сучасних абсурдистських драматургічних текстах. <i>Psycholinguistics. Психолінгвістика. Психолінгвістика: зб. наук. праць. Серія: Філологія</i>. Переяслав: ФОП Домбровська Я. М., 2020. Вип. 27 (2), 195–212. DOI: https://doi.org/10.31470/2309-1797-2020-27-2-195-212 URL: https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/913 https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85086392404&origin=resultslist&sort=plf-f&src=s&sid=6e2bc1efecb4f6e0e9168d5b12bbe4a4&sot=b&sdt=b&s=TITLE%28Destruction+of+Communicative+Pragmatics+in++Contemporary+Absurdist+D</p>

					<p>ramaturgic+Texts%29&sl=129&sessionSearchId=6e2bc1efecb4f6e0e9168d5b12bbe4a4 (фахове видання категорії А, Scopus)</p> <p>2. Hurko O., Koroliova V., Koliieva I., Kuptsova T. The concept of “China” in the Ukrainian linguistic consciousness: structural organization and peculiarities of modern comprehension [Концепт «Китай» в українській мовній свідомості: структурна організація та особливості сучасного осмислення] <i>AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research</i>. 11/01-XV. 2021. Pp. 83-9. URL: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110117/papers/A_17.pdf https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000640541900016 (Web of Science).</p> <p>3. Корольова В. Концепт «жінка» у мовній свідомості сучасної молоді. <i>Ukrainian sense/ Український смисл</i>. Дніпро: ЛІРА. 2024. Вип. 1. С. 70-77. DOI: https://doi.org/10.15421/462406 URL: https://ukrsense.dp.ua/index.php/USENSE/article/view/390 (фахове видання категорії Б).</p>
4.	Бобух Надія Миколаївна (опонент)	Полтавський університет економіки і торгівлі Міністерства освіти і науки України, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу	доктор філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, 2009 р., Україна	професор кафедри української та іноземних мов, 2013 р., Україна	<p>1. Larysa Kravets, Galyna Siuta, Tetiana Semashko, Nadiia Bobukh. Cognitive-Assessment Content of Zoomorphic Metaphors in Contemporary Ukrainian and English Language Culture a Comparative Aspect [Когнітивно-оцінний зміст зооморфних метафор у сучасних українській та англійській лінгвокультурах: порівняльний аспект]. <i>World Journal of English Language</i>. Vol. 13, No. 6; 2023. P. 439–448. DOI: https://doi.org/10.5430/wjel.v13n6p439 URL: https://www.sciedupress.com/journal/index.php/wjel/article/view/23993 (Scopus).</p> <p>2. Halyna Siuta, Liudmyla M. Mialkovska, Nadiia Bobukh, Iryna Ivanenko, Olha Senkovich. Evolution of stylistic norms in XX century literary and art discourse [Еволюція стилістичних норм у літературно-мистецькому дискурсі XX ст.]. <i>AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research</i>. 2022. Vol. 12, Issue 2. P. 34–38. URL: http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/7926 http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120228/papers/A_06.pdf (Web of Science).</p> <p>3. Бобух Н. М. Лексичні опозиції в поетичному ідіолекті</p>

					поетичному ідіолекті В. Базилевського. <i>Лінгвістика</i> . 2022. № 1 (45). С. 54–62. DOI: https://doi.org/10.12958/2227-2631-2021-1-45-54-62 URL: http://ling.luguniv.edu.ua/index.php/ling/article/view/101 (фахове видання категорії Б).
5.	Олексенко Володимир Павлович (опонент)	Херсонський державний університет Міністерства освіти і науки України, професор кафедри української і слов'янської філології та журналістики	доктор філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, 2002 р., Україна	професор кафедри української мови та соціолінгвістики, 2004 р., Україна	<p>1. Formanova S., Matuzkova O., Yablonska T., Oleksenko V., Boieva E., Dmytriev S. Demonolexis In Mykola Gogol's Works: Philosophical and Linguocultural Perspectives [Демонолексія у творчості Миколи Гоголя: філософські та лінгвокультурологічні аспекти]. <i>Wisdom</i>. 2020. Vol. 16. № 3. P. 172-187. DOI:https://doi.org/10.24234/wisdom.v16i3.386 URL:https://wisdomperiodical.com/index.php/wisdom/article/view/386 (Scopus).</p> <p>2. Oleksenko V. Neolexems with the VIP component in the modern Ukrainian language [Неолексеми з компонентом VIP сучасній українській мові]. <i>Філологічні трактати</i>. 2021. Т. 13. № 1. С. 42–55. DOI: http://dx.doi.org/10.21272/ftk.2021.13(1)-5 URL: https://tractatus.sumdu.edu.ua/index.php/journal/article/view/967 (фахове видання категорії Б).</p> <p>3. Олексенко В.П., Розгон В.В. Номінації людини в українському молодіжному сленгу: структура, семантика, функції. <i>Закарпатські філологічні студії</i>. 2024. Вип. 34. Т. 1. С. 184–195. DOI: https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.34.1.32 URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/34/part_1/34.pdf (фахове видання категорії Б).</p>

Голосували:

«За» – 10 осіб.

«Проти» – немає.

«Утрималися» – немає.

Рішення прийнято одногласно.

Голова,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач каф. загального мовознавства
та слов'язнавства

Секретар,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української літератури

Наталія ДЬЯЧОК

Тетяна ШЕВЧЕНКО